

Rekommendation om öppen kunskap för kulturarvsorganisationer

Vi rekommenderar att man använder Creative Commons licenser¹ och public domain-verktyg² för öppen delning av material.

Om upphovsrätten till ett verk har gått ut, ska dess digitala reproduktion delas³ ⁴ utan restriktioner för användning. För detta kan man använda Creative Commons public domain-verktyg. Creative Commons public domain-märkning⁵ kan användas om verket klassas som public domain över hela världen, i annat fall rekommenderas användning av Creative Commons licens CC0.⁶ Även när man använder public domain-verktyg kan minnesorganisationen rekommendera att användaren nämner organisationen utöver att kreditera upphovsmannen.⁷

Creative Commons licenser rekommenderas då man delar upphovsrättsskyddat material. Licensen är inte giltig om den används för verk som inte längre är upphovsrättsligt skyddade.

Om verket fortfarande är upphovsrättsligt skyddat och organisationen äger upphovsrätten, rekommenderar vi att organisationen distribuerar den digitala kopian under en Creative Commons Erkännande (CC BY 4.0)⁸-licens. Denna licens gör att materialet kan användas i stor utsträckning, inklusive på plattformar som Wikipedia. Organisationen kan kräva att dess namn nämns när materialet används.

¹ Om Creative Commons licenserna. CC Sweden, 5.8.2020.

<https://se.creativecommons.net/om-cc/licenserna/>

² Public domain. Creative Commons, 10.7.2024. <https://creativecommons.org/public-domain/>

³ Även om den finska upphovsrättslagen förpliktar att följa denna princip endast då materialet är digitaliserat efter att lagen trätt i kraft, rekommenderar vi att man följer principen även för tidigare digitaliserat material (Upphovsrättslagen 49a §).

⁴ KAM-juridiikkaryhmä. "Tekijänoikeuslain kulttuuriperintölaitoksia koskevat uudet säännökset : KAM-juridiikkaryhmän soveltamisohje" (på finska). Doria, 11 oktober 2023.

<https://www.doria.fi/handle/10024/187897>, Läst 16 september 2024.

⁵ Public domain-märke 1.0 universell. Creative Commons.

<https://creativecommons.org/publicdomain/mark/1.0/deed.sv>

⁶ Creative Commons CC0 1.0 Universiell <https://creativecommons.org/publicdomain/zero/1.0/deed.sv>

⁷

Nudging Users to Reference Institutions When Using Public Domain Cultural Heritage Materials (Att uppmana användare att hänvisa till institutioner när de använder material från Public Domain). Creative Commons Guidelines, 2024.

<https://creativecommons.org/wp-content/uploads/2024/02/Nudging-Users-to-Reference-Institutions-when-Using-Public-Domain-Materials%E2%80%94Creative-Commons-Guidelines-1.pdf> (engelska)

⁸ Sammanfattning - Erkännande 4.0 internationell. Creative Commons.

<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.sv>

Om verket fortfarande är upphovsrättsligt skyddat och upphovsmannen fortfarande innehar upphovsrätten, bör organisationen, när möjligt, komma överens med upphovsmannen eller dennes företrädare om användning av materialet på organisationens onlinetjänster eller om att dela verket öppet.

Licensen gäller för alla upplösningar av verket. Vi rekommenderar att organisationens bästa befintliga version av den digitala kopian görs tillgänglig.

Vi rekommenderar att verkets metadata och förteckning markeras med Creative Commons CC0-verktyg, vilket är ett villkor för att dela sitt material på Finna och Europeana.⁹

Om identifierbara personer förekommer i verken måste man ta hänsyn till den personliga integriteten vid publiceringen¹⁰. Om verk innehåller marginaliserade grupper ska beslutet att publicera fattas i samråd gruppen i fråga.

⁹ *Public Domain Charter*. Europeana. <https://www.europeana.eu/en/rights/public-domain-charter> (engelska)

¹⁰ KAM-juridiikkaryhmä. *Tietosuoja KAM-sektorilla (Dataskydd inom BAM-sektorn)*. 5.10.2020. https://musiikkiarkisto.fi/kam/wp-content/uploads/2020/10/Tietosuoja-KAM-sektorilla-v1_1.pdf (finska)